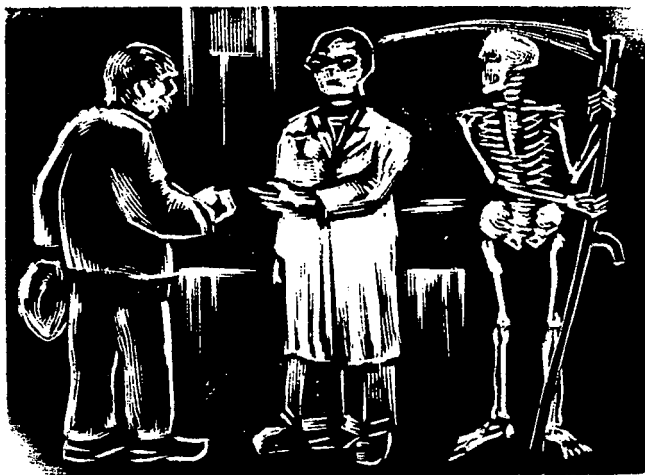

DOKTOROK

RONTÁSRÓL VALÓ ORVOSSÁG

Jó és népszerű ember volt Vajda doktor, a régi zentaiak közkedvelt és tiszteletben álló gyógyítója, akit még haló poraiban is kalaplevéve emleget az idősebbje. Ő nem csupán drága pénzen vásárolt patikaszerekkel, hanem borogatással, gyógyteával és egyéb, a nép között elterjedt gyógyírral is kúrálta a betegeit. Igen értett az egyszerű nép nyelvén, s a népi pszichológiának is kitűnő ismerője lehetett – amint ezt az alábbi história is igazolja.

Beállított hozzá egyszer a Völgypartról az egyik tanyai páciense.

– Mi baj, Gyura bátyám? – fogadta az orvos.

– Hajja, doktor úr, arra vetek, hogy megrontottak.

– Tán csak nem?

– De bizony! Hetfűn poroszkáltak velem kifelé a lovak a tanyára, osztán a Búrányi soron az egyik asszony egy teknyő vizet loccsantott a kocsi elé. Meg is lett a foganatja, másnap regge' mán mozdúni se tuttam.

Vajda doktor dehogyis mutatta, hogy kételkedik betege szavaiban. Levetkőztette, és alaposan megvizsgálta az öreget. Mivel bizonyos jelekből látta, hogy Gyurka bácsi csak esztendő ünnepeken találkozik a szappannal és a meleg vízzel – egyéb napokon, miként annyi más földműves társa, ő is vályúból merített vagy éppen csak úgy a tenyérbe köpött vízzel szokott mosakodni –, ezért hát ilyen tanácsot adott betegének:

– No, Gyura bátyám, hallotta már, ugye, azt a szólást, hogy „kutya-harapást a szőrivel”?

– Hallani hallottam, de nem tudom mire mondja a doktor úr?

– Hát arra, hogy majd mink is továbbadjuk a rontást! Estére jól mosakodjon meg tetőtől talpig a nagy teknőben, osztán a fürdővizet maga is lódítsa ki az útra valamelyik kocsi elé! Meglátja, két nap múlva kutyája baja!

– Úgy is lett az, hajják! – mesélte később a bandában maga az öreg. S aztán meggyőződéssel tette hozzá:

– Avvót ám csak az orvos!

MIBŐL ÉL AZ ORVOS?

Vajda doktort nemcsak a környék falvaiból, tanyacsoportjaiból, hanem még Bánátból is fölkeresték a betegek. Szegények is, gazdagok is sűrűn-sűrűn látogatták a rendelőjét.

Egy ízben valamelyik tanyai nagygazdáné állított be a rendelőjébe a család nagylányával. Maródi volt a leányzó, már hetek óta étvágytalan, kedvetlen.

Az orvos vizsgálgatta, megmérte a pulzusát, megkopogtatta a hátát, megnézte a nyelvét, majd rákérdezett:

– Milyen a széklete?

Szemérmes volt a hajadon, irult-pirult, s zavarában a padlót nézte. A világeért meg nem szólalt volna.

Az anya, hogy meggyőzze a leányát, így kezdte biztatni:

– Mondjad csak, csillagom, ne szégyenlősködjél a doktor úr előtt! Tudod, neki ez a kenyere.

DR. DEUTSCH MIHÁLYRÓL

Még a magánpraxis idején történt, hogy egy őszi éjjelen felverték dr. Deutscht első álmából, és beteghez hívták. Az orvos felöltözött, fogta a táskáját, és elindult az ember után. Mentek, mentek a nyirkos sötétben, és valahol az alsóvárosi kertek végén megálltak egy kis házacska előtt.

– No, itt vónánk!

Odabent az orvos megvizsgálta a beteget (nem volt halálos), s felírva a receptet, utasításokat adott.

Amikor fizetésre került a sor, kiderült, hogy egy para sincs a háznál.

A házigazda így mentegetőzött:

– Má' ne se haraguggyon doktor úr, de fizetni azt nem tudunk. Így van! Éppen azért is híttuk éccaka, hogy – mongyuk – ne akadályozzuk a nappali pízkeresésben.

ORVOSVÁLASZTÁS

– No, János bátyám, holnaptól kezdve szakít a régi életmóddal. Ha élni akar még egypár évet, akkor az eddigi napi egy liter bor helyett legfeljebb egy decit ihat, de azt is csak módjával.

– Nem lehet az, doktor úr. Mikó' úgy szeretem...

– Hát ne szeresse! A veseműködésével komoly bajok vannak, a vérnyomása magas, a mája is rendellenesen megduzzad időnként... Különben... ahogy maga gondolja. Választhat!

– Hát majd akkó' választok... A Deutsch doktor urat, merthogy ő is szereti a bort, osztán ő majd megértőbb orvosom lesz.

KI LEGYEN A GYEREK APJA

Dr. Deutsch rendelőjében egyszer betért egy iruló-piruló tanyai menyecske. Szemlesütve elpanaszolta, hogy hiába vannak már idestova két éve egy akaraton az urával, házasságuk még mindig gyümölcstelen.

– Jó, majd megpróbálunk segíteni – nyugtatja meg dr. Deutsch a szemérmes asszonykát. – Vetkőzzék csak le, lelkem.

Ahogy bemosakodás után visszafordult a csaptól, az orvos meglepődve látja, hogy a menyecske még mindig úgy áll ott az asztal előtt, mint ahogy bejött, felöltözve.

– ??!

– Teccik tunni, doktor úr... Én azér' mégis azt szeretném, ha az uram-tú lenne...

MÁR HOGYNE ÉRTENÉ!

Rokkantnyugdíj-komisszió elé akartak utalni egy idősebb fizikai munkást, azzal, hogy előbb menjen a szakorvoshoz, aki majd – a különféle vizsgálati eredmények alapján – megállapítja felőle, hogy mehet-e, nem-e a magas bizottság elé.

A beteg meg is jelent a specialistánál, de a beutaló cédulán kívül semmi egyebet (szív-, röntgen-, vérvizsga stb.) nem vitt magával. Az orvos,

persze, kérte tőle a szükséges látleleteket, ám a beteg tempós nyugalommal leintette:

– Ugyan, hagyja, doktor úr, azt a sok paksamétát! Írja csak meg nekem a nyugdíjat, a papírok azok... majd... gyűnnek!

– Értse meg, jóember, ide énhozzám nem elég csupán a beutaló! Nekem a különböző orvosi és laboratóriumi vizsgálatok eredményeit is látnom kell, mert ezek nélkül nem küldhetem magát komisszió elé.

Ám a beteg sehogyan sem akarta felfogni a hiányzó leletek fontosságát, és egyre csak azt hangoztatta:

– Majd lesz azokkal a papírosokkal is valami, no! Csak maga írja ki nekem a nyugdíjamat, doktor úr!

Az orvos – egyébként csendes természetű, békétűrő ember – kifogyva az érvekből, végül is képes beszédhez folyamodott, hogy megértesse egyszerű páciensével, miről is van szó:

– Nézze, jóember, ha maga szabóhoz megy ruhát varratni, akkor ugye, magával kell vinnie a szövetet, a fazonmintát, a gombot, a cugehört, egyszerűen: mindent, mert ezek nélkül a szabó nem képes elkészíteni a ruháját. Nna! Ide az én véleményezésem megírásához is szükség van a hozzávalóra! Érti már?

– Értem, kérem, hogyne érteném – válaszolta sértett önérettel a nyugdíjasjelölt, aztán nagy komolyan hozzátette: – Csakhogy, doktor úr... én nem járok ám szabóhoz!

– Nem? – kérdezte letörten az orvos.

– Tuggya, magamnak mindig a vásárban szoktunk készruhát venni, én meg az asszony...

HAZATALÁLT...

Korai bárányokat rakodtak be a k-i község állomásán. Az ilyen rakodás egészségügyi ellenőrzést is kíván, s ezért a szállításnál jelen volt a zentai járás egyik népszerű állatorvosa is, akiről köztudott, hogy igen nagy kedvelője a finom ételeknek, s a szőlőt sem veti meg, kiváltképpen ha azt cseppfolyós állapotban lehet fogyasztani.

Mint ahogyan lenni szokott, a bárányok bevonórozása soha nem esik meg lábtörés nélkül, s hogyan, hogyan nem, rendszerint a legszebb báránnyal szokott előfordulni az effajta galiba. Itt is éppen a legtömtebb jérékének tört el „véletlenül” a lábszárcsontja, minek folytán hamarosan kibújtatták a bőréből, és lett belőle gusztusos báránypaprikás.

Ízlett a bográcsban főtt bárányhús, locsolgatták is kiadósan a berakodásra ügyelő hátramoszdítók, így aztán hamarosan vidám állapotba keveredett az egész kompánia, kiváltképpen a doktor úr. Úgy be talált csudálkozni, hogy amikor estefelé hazaindult, fogalma sem volt, merre is kell mennie. Mivel több literre van hitelesítve, talpon maradt ugyan, de az irányt hazafelé sehogyan sem tudta elterefelni.

Valami réten botorkált keresztül, ahol éppen a bőrt kergették a jövő csillagai. Ezek közül kapott galléron egyet.

– Ugye, öcsém – dadogta hozzá –, tudod-e, hogy hol lakik az állatorvos? – és megnevezte saját magát.

Ránézett a lurkó, s aztán fülig szaladt a szája:

– De hiszen maga az, bácsi! Megismerem ám!

– Azt én is tudom, fiam, hogy én vagyok én, csak azt nem tudom, hogy hol lakom.

Jó gyerekek voltak, meg aztán az iskolában is tanulták, hogy az öregeken és a „rászorultakon” segíteni illik, így aztán, ha imbolyogva is, csak révbe ért a doktor.

